

образни елементи, прѣдизвикани отъ събитията и врѣмената. Иванъ Вазовъ е поетъ на всеславянската идея като нашия Коларъ; будилъ народнитѣ чувства като нашия Св. Чехъ; разтрогвалъ се отъ хубоститѣ на родната природа като нашия Хейдукъ; подбиралъ и прѣвеждалъ на български литературни богатства отъ чуждитѣ езици като нашия Ярославъ Врѣхлицки. Ив. Вазовъ е откърменъ въ поезията на Пушкина, Тургенева, Гоголя, а въ младини се опивалъ отъ Хюго — всички тия влияния сж се проявили въ неговитѣ стихове, романи и драми съ най-значителнитѣ си прѣдимства. Той е поетъ-народолюбецъ, който притежава огъня и мощта на словото, а понѣкога дори ясновидския погледъ на Мицкевича. Той е поетъ съ революционенъ духъ, макаръ че не е взелъ участие въ по-сетнѣшнитѣ противотурски борби. Но той е поетъ на народната болка, причинена отъ факта, че можа да избухне братоубийствения сръбско-български бой, че трѣбваше да изтече много славянска кръвъ по полетата на общата братска земя.

Българитѣ дължатъ на Вазова въвеждането на българската книжнина въ всеевропейската литература. До негово врѣме нищо се не знаело за българската книжнина задъ граница. Защото, нито основателтъ на българската поезия — П. Р. Славейковъ — нито Л. Каравеловъ, нито Хр. Ботевъ сж излѣзли по-далечъ отъ болкитѣ на поробения си народъ. Едва Вазовиятъ романъ „Подъ Игото“ — най-хубавиятъ му романъ прониква въ славянскитѣ и западноевропейски езици, а съ него започва да прониква и поезията на Вазова. Паралелно съ това Вазовъ запознавалъ сънародниците си съ чужбина, като прѣвеждалъ отъ руски, отъ чешки, отъ френски и отъ полски. Българитѣ се запознали съ нашия Врѣхлицки и Чеха, съ Пушкина и Лермонтова, Викторъ Хюго, Словацки и Мицкевича. Съ тѣзи прѣводи Вазовъ тѣй усъвършенствувалъ своя поетиченъ майчинъ езикъ, че и до днесъ е най-добриятъ български стилистъ.

Вазовъ видѣлъ твърдѣ много свѣтъ, особно на младини, поради принудителнитѣ си пжтешествия за охранение на живота си по врѣме на башибозушкитѣ прѣслѣдвания. Билъ е въ Цариградъ, живѣлъ въ Одеса, прѣкаралъ хубави минути въ Италия — въ тия години той винаги си спомналъ за сво-